

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Procedūru Termiņi](#) > Hungary

Procedūru termiņi

 Ungārija

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Parasti procesuālās darbības, ar kurām vēlas panākt vēlamās tiesiskās sekas, var veikt tiesību aktos noteiktajos termiņos. Šis regulējums atrodams gan materiālajās, gan procesuālajās tiesībās.

Piemērojamie nosacījumi materiālajās tiesībās ir daļēji nostiprināti noteikumos par tiesību aizsardzības līdzekļiem un daļēji — noteikumos par noilgumu. Tajos noteikti termiņi civilprasību iesniegšanai. Tiesību aktos ir noteikti šo termiņu izņēmumi vienīgi tad, ja ir jānodrošina prasību beznosacījuma izpilde (piem., īpašuma prasību gadījumā). Atsevišķas procesuālās darbības var likumīgi izpildīt vienīgi noteiktā laikposmā (ievērojot termiņu). Konkrētos gadījumos termiņš ir skaidri noteikts tiesību aktos, piemēram, iesniedzot pārsūdzību (tiesību aktos noteiktais termiņš), savukārt citos gadījumos — piemēram, novēršot nepilnības — tas ir atkarīgs no tiesas lēmuma (tiesas noteiktais termiņš).

Procesuālo termiņu aprēķināšanas metode saskaņā ar materiālajām tiesību normām krasi atšķiras no metodes, ko izmanto procesuālo tiesību gadījumā; atšķiras arī juridiskās sekas, kas rodas, ja šo divu veidu termiņi netiek ievēroti. Ja termiņš netiek ievērots saskaņā ar materiālajām tiesībām, tiesības tiek zaudētas un to nevar labot, iesniedzot pamatojumu. “Pamatojumu” var pieņemt tikai tad, ja ir piemērojams noilguma termiņš, un vienīgi saskaņā ar attiecīgajām materiālo tiesību normām. Attiecībā uz procesuālajiem termiņiem ir jānošķir subjektīvie un objektīvie termiņi. Subjektīvie termiņi ir tādi termiņi, kuru sākuma datumam ir jābūt datumam, kad attiecīgā puse ir saņēmusi paziņojumu, un, ja tie netiek ievēroti, tad to parasti var labot, iesniedzot *restitutio in integrum* pieteikumu (pagarinājuma pieteikumu), savukārt objektīvie termiņi nav saistīti ar to, vai attiecīgā puse saņem paziņojumu, un to neievērošanu nevar labot, iesniedzot *restitutio in integrum* pieteikumu.

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Saskaņā ar 2012. gada Likuma Nr. I par Darba kodeksu 102. panta 1. punktu par brīvdienām ir uzskatāmas šādas dienas: 1. janvāris, 15. marts, Lieldienu pirmdiena, 1. maijs, Vasarsvētku pirmdiena, 20. augusts, 23. oktobris, 1. novembris, kā arī 25. un 26. decembris.

3 Kādi ir piemērojamie vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Termiņi tiek aprēķināti dienās, mēnešos vai gados. Termiņos, kas ir izteikti dienās, sākuma datums netiek ietverts. Sākuma datums ir datums, kad ir notikusi darbība vai cits notikums (piem., paziņošana, publicēšana), no kura uzsāk laika atskaiti. Mēnešos vai gados izteiktie termiņi beidzas tā pēdējā mēneša datumā, kas atbilst datumam, kurā laika atskaite ir sākusies, vai arī — ja pēdējā mēnesī šāda datuma nav — minētā mēneša pēdējā dienā. Ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena, tad tas beidzas tikai nākamajā darba dienā pēc minētā termiņa pēdējās dienas. Termiņš beidzas pēdējās dienas beigās; taču dokumentu iesniegšanas termiņš tiesā vai tiesā veicamās darbības termiņš beidzas jau pēdējās dienas darba laika beigās. Vispārējie noteikumi par termiņiem

visos citos civilprocesos ir paredzēti 1952. gada Likuma Nr. III par Civilprocesa kodeksu ("Civilprocesa kodekss") 103.-112. pantā.

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Sākuma datums ir datums, kad ir notikusi darbība vai cits notikums (piem., paziņošana, publicēšana), no kura uzsāk laika atskaiti. Sākuma datums netiek ietverts termiņos, kas izteikti dienās.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Attiecībā uz termiņu aprēķiniem Civilprocesa kodeksā nav paredzētas atšķirības saistībā ar dažādām dokumentu izsniegšanas metodēm. Taču attiecībā uz elektronisku dokumentu apriti ir piemērojami daži konkrēti noteikumi. Daži dokumenti ir jānosūta ekspertam kā cietā kopija, pat ja eksperts ar tiesu sazinās elektroniski: tiesa ekspertam nodrošina visus tiesas dokumentu pielikumus cietās kopijas veidā vai citā datu nesējā, ja lielā pielikumu apjoma vai datu nesēja veida dēļ digitalizācija radītu nesamērīgu vai nepārvaramu slogu vai arī ja papīra formātā izdrukāta dokumenta autentiskums ir apšaubāms. Ja minēto iemeslu dēļ tiesas nosūtītie elektroniskie dokumenti ir papildināti ar pielikumiem cietās kopijas veidā, termiņa atskaite sākas pielikuma saņemšanas datumā. Ar tiesvedību saistītu materiālu iesniegšana un tiesas dokumentu izsniegšana Civilprocesa kodeksā noteiktajos gadījumos jau tiek veikta elektroniski. Dienas, kurās piegādes sistēma šiem mērķiem nedarbojas vismaz četras stundas, netiek ietvertas termiņā, kas noteikts tiesību aktos vai ko noteikusi tiesa.

Ja saziņa procesa laikā notiek elektroniski, tad termiņa neievērošanas sekas nevar piemērot, ja iesniegums tiesai iesniegts elektroniski, vēlākais pēdējā dienā, saskaņā ar IT prasībām. Attiecībā uz termiņa aprēķināšanu uzskata, ka iesniegums ir iesniegts pēc tam, kad tiesas IT sistēma ir nosūtījusi apstiprinājumu par saņemšanu saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem. Valsts tiesu biroja prezidents izsniedz veidlapu par iesniegšanu glabāšanai atmiņas ierīcē. Atmiņas ierīce jāiesniedz tiesai personīgi vai nosūtot pa pastu ne vēlāk kā trīs darba dienas pēc tam, kad kontaktpersona, kas norādīta elektronisko paziņojumu iesniegšanai, ir saņēmusi apstiprinājumu par veidlapas saņemšanu tiesā. Izmantojot izsniegšanas sistēmu, tiesa automātiski nosūta kontaktpersonai, kas norādīta elektronisko paziņojumu iesniegšanai, atmiņas ierīces saņemšanas apstiprinājumu. Iesniegumu uzskata par iesniegtu tiesā dienā, kas norādīta apliecinājumā par veidlapas saņemšanu tiesā.

6 Ja termiņa ritējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Sākuma datums netiek ietverts termiņos, kas izteikti dienās. Sākuma datums ir datums, kad ir notikusi darbība vai cits notikums (piem., paziņošana, publicēšana), no kura uzsāk laika atskaiti.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Ja termiņš ir izteikts dienās, norādītais dienu skaits apzīmē kalendārās dienas. Taču, ja termiņa pēdējā diena ir brīvdiena, tad tas beidzas tikai nākamajā darba dienā pēc termiņa pēdējās dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Mēnešos vai gados izteiktie termiņi beidzas tā pēdējā mēneša datumā, kas atbilst datumam, kurā laika atskaite ir sākusies, vai arī — ja pēdējā mēnesī šāda datuma nav — minētā mēneša pēdējā dienā.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Mēnešos vai gados izteiktie termiņi beidzas tā pēdējā mēneša datumā, kas atbilst datumam, kurā laika atskaite

ir sākusies, vai arī — ja pēdējā mēnesī šāda datuma nav — minētā mēneša pēdējā dienā.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Jā.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Papildus iepriekš minētajiem gadījumiem tiesa būtisku iemeslu dēļ var vienu reizi pagarināt pašas noteikto termiņu; termiņš kopā ar pagarinājumu nedrīkst pārsniegt četrdesmit piecas dienas, ja vien nav nepieciešams ilgāks laiks, lai eksperts varētu sniegt atzinumu. Tiesību aktos noteiktos termiņus drīkst pagarināt tikai tiesību aktos paredzētos gadījumos. Katra gada laikposms no 15. jūlija līdz 20. augustam netiek iekļauts dienās izteiktajos termiņos (šajā laikposmā tiesu iestāžu darbinieki ir atvaļinājumā). Ja mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas tiesu iestāžu darbinieku atvaļinājuma laikā, termiņš beidzas nākamā mēneša datumā, kas atbilst datumam, kurā sākās termiņa atskaite, vai gadījumā, ja arī minētais datums iekrīt tiesu iestāžu darbinieku atvaļinājuma laikā, — pirmajā dienā pēc tiesu iestāžu darbinieku atvaļinājuma beigām. Tiesību aktos ir paredzēti arī izņēmumi attiecībā uz tiesu iestāžu darbinieku atvaļinājuma laiku. Tiesai ir īpaši jāvērs pušu uzmanība uz šādiem izņēmumiem. Ārpus tiesas procesos, kurus reglamentē citi tiesību akti, nevis Civilprocesa kodekss, noteikumus par tiesu iestāžu darbinieku atvaļinājumu var piemērot vienīgi tad, ja to paredz atsevišķs tiesību akts.

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Parasti apelācijas sūdzību var iesniegt 15 dienās pēc lēmuma paziņošanas dienas un 3 dienās prasībās saistībā ar pārvedu vekseljiem.

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesa būtisku iemeslu dēļ var vienu reizi pagarināt pašas noteikto termiņu; termiņš kopā ar pagarinājumu nedrīkst pārsniegt četrdesmit piecas dienas, ja vien nav nepieciešams ilgāks laiks, lai eksperts varētu sniegt savu atzinumu. Tiesību aktos noteiktos termiņus drīkst pagarināt tikai tiesību aktos paredzētos gadījumos.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Civilprocesa normas Ungārijā neparedz termiņa pagarinājumu, pamatojoties uz apsvērumiem par pušu dzīvesvietu. Taču termiņa neievērošana var tikt attaisnota, ja personas datos un adrešu reģistrā norādītajā adresē puses nav bijušas sasniedzamas pamatotu iemeslu dēļ.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi, puses pēc termiņa beigām vairs nevar veikt nokavētās procesuālās darbības. Sekas par šo darbību neveikšanu, izņemot tiesību aktos noteiktos gadījumus, iestājas automātiski, nesniedzot par to iepriekšēju paziņojumu. Ja saskaņā ar tiesību aktiem sekas par kavējumu iestājas tikai pēc iepriekšēja paziņojuma sniegšanas vai pēc pretējās puses pieprasījuma, kavēto darbību var veikt paziņojumā norādītajā laikposmā vai līdz pieprasījuma saņemšanai, vai arī — gadījumā, ja pieprasījums tiek saņemts sēdes laikā, — līdz brīdim, kad ir pieņemts atbilstošais lēmums. Ja kādai no pusēm šķēršļi, kas tai liedz īstenot nepieciešamo darbību, ir radušies vispārzināmu dabas apstākļu dēļ vai tādu kavēkļu dēļ, kurus puse nevar

ietekmēt, tas netiek uzskatīts par kavējumu. Sekas par termiņu neievērošanu nav attiecināmas uz gadījumiem, kad pieteikums tiesai ir nosūtīts ierakstītā vēstulē vēlākais termiņa pēdējā dienā.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Puses var iesniegt *restitutio in integrum* pieteikumu, lai sniegtu attaisnojumu kavējumam. Tiesai par pieteikumu ir jāpieņem taisnīgs lēmums.

Gadījumā, ja puse vai tās pārstāvis noteiktajā datumā neierodas tiesā vai arī nokavē termiņu tāda iemesla dēļ, ko tā nespēj ietekmēt, kavējuma sekas, izņemot turpmāk minētos gadījumus, var novērst, sniedzot kavējuma pamatojumu. Pamatojumu iesniegt nevar, ja tiesību aktos nav paredzēta šāda iespēja, ja kavējuma sekas var novērst bez pamatojuma, ja kavējums nav saistīts ar neizdevīgu stāvokli, kas atspoguļojas tiesas nolēmumā, vai ja puse neievēro jauno termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz *restitutio in integrum* pieteikumu.

Restitutio in integrum pieteikumu var iesniegt 15 dienās. Šā termiņa atskaite sākas no nokavētā termiņā beigu datuma vai nokavētā termiņa pēdējās dienas. Taču, ja puse vai tās pārstāvis uzzina par kavējumu vēlāk vai arī šķērslis tiek novērsts vēlāk, termiņa atskaite *restitutio in integrum* pieteikuma iesniegšanai sākas dienā, kad puse uzzina par kavējumu vai kad šķērslis ir novērsts. *Restitutio in integrum* pieteikumu var iesniegt ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc kavējuma iestāšanās.

Restitutio in integrum pieteikumā ir jānorāda kavējuma iemesli un apstākļi, kas ļauj ticami uzskatīt, ka kavējums ir nav bijis tišs. Nokavēta termiņa gadījumā kavētā darbība ir jāpaveic līdz ar *restitutio in integrum* pieteikuma iesniegšanu.

Ja ar tiesību aktos nav paredzēta iespēja iesniegt pamatojumu vai ja *restitutio in integrum* pieteikums ir iesniegts pēc noteiktā termiņa, pieteikums ir noraidāms, neizskatot lietu pēc būtības. Tas pats attiecināms uz gadījumiem, kad saistībā ar termiņa neievērošanu puse, kas iesniedz *restitutio in integrum* pieteikumu, nav veikusi kavēto darbību pieteikuma iesniegšanas dienā.

Par lēmumiem, ar ko tiek noraidīti *restitutio in integrum* pieteikumi, drīkst iesniegt apelācijas sūdzību.

■ Lapa atjaunināta: 15/01/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.